

DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

Fă'a acé's'a va eși de trei ori pe luna, in 10.20.30-a dă pone la regulare; éra de a-ici in colo o data pe septimana, cu ș pone acilea: Marti sér'a. — Prenumeratiu nilo se prîmescu in tôte dîlele.

Pretulu pentru Ostrungur'a: pre anu 6 fi. pre $\frac{1}{2}$ de anu 3 fi. pre unu trîluniu 1 fi. 50 cr. éra pentru strâinatate: pre anu 8 fi. pre $\frac{1}{2}$ de anu 4 fi. pre unu trîluniu 2 fi. in v. a.

Tôte siodieniele și banii de prenumerațiune sunt de a se tramite la Redactiunea diurnalului:
Aradu, strat'a Teleki, nrulu 27.

Insertiunile se prîmescu cu 7 cr. de linia, și 30 cr. tacse timbrale.
Unu esemplariu costa 15 cr. și se pôte capetâ in librari'a lui M. Klein jun d'in Aradu.

NIGUL'A.

De la Gherl'a nu departe,
Este unu satuti vestitu
In sciintia și in arte
Cà-ci a-colo toti sciu carte
Și-su vestiti in zugravitu!

Cine, — ori și din ce parte —
Canduv'a n'ar fi audștu
De Nicul'a, de departe,
De numele ei cinstitu?

Multi i-au audștu de nume,
Dér ferici multi nu au fostu,
Ca să scia chiaru a-nume:
In care parte de lume
Jace santulu adapostu.

Gherl'a vestita-e in tiéra
Ca „purgatoriu pamentescu“
Pentru cei ce jafuescu,
Ori comitu alta gresîela;

Nu mai pucînu e vestita
Nicul'a, satulu santitu,
Cà-ci in elu s'a **iscoditu**
Artea mai susu pomenita

Ferice de moritoriulu,
Care vede acestu satu,
De la Dòmnedieu lasatu,
Sà stempere ori-cui dorulu.

Intra 'n satu, in ori-ce casa
Cu colóre rosîa-alésa,

Vedi zugraviti multi santi rosî . . .
Unulu ride, altulu plange,
Altulu corpulu și-lu infrange
De necasu pe pecatosî.

Mucenici și mucenitie
Vei afîa càti vei dori
Pictoru-ti va istori:
Care e? și din ce vitia?

Mai susu, in o poenitia,
Cum vei merge din astu satu,
Vei vedé o casulitia,
Unu locu fôrte cautatu;

Sà nu 'ntrebi: (cà toti te-oru ride),
Ce 'nsemnéza acelu locu?
Ér de 'ntrebi: și-oru bate jocu
De pré pucîn'a ta minte!

A-colo e monastirea,
Locu pré demnu de-a fi cautatu
De totu natulu botezatu, —
Care și-a cam perdutu firea.

Tempulu, pusu pentru 'nchinare,
E Santa Màri'a mare;
Atunci norodulu s' aduna
Și se rôga in preuna.

La Santa Mari'a mica
Inca-e ruga frumosîca;
Dér nu e asîa cautata,
Precumu fu aceea-l-alta.

Inainte cu 3 dîle
Se astringu la monastire

Vindietori de lucruri sante,
De **vinuri** și de **placinte**;

Si in diu'a de 'nchinare
Are-si cortulu fia-care
Pe lunga vinu și placinte,
Luminitie și cruci sante.

Norodulu, cumu se aduna,
Isi alege turta buna
Si vinarsu rosii coloratu,
Sa-si faca gustu de rogatu.

Dup' acea in manastire
Se duce cu umilire,
Si pentr'unu banu de argintu,
Saruta chiar chipulu santu, --

Chipulu tristu si superatu
Pentru a lunei greu-pecatu,
A-poi ese in tacere
Si 'n sufletu cu mangaiere.

Multe lume se aduna
Si se roga din preuna
La acesta manastire,
Acestu locu de izbavire.

Dér multi mergu . . . oh neci n'asi spune!
Cu ganduri de celi nebune,
Ca a-ci sa intelnésca,
Ba chiar sa si caparésca,
Câte-o bela frumúsiea
Pfu! de nu s'ar deochiá!
Candu dicu multi . . . sa scii tu fa,
De **fte-ologi** este vorb'a,
Chiar de cei de pe la Gherl'a.

Ei la asta manastire
Petrecu 2 si 3 zile.
La Santa Mari'a mare,
In genunchie fia-care
Si se roga, roga bine . . .
Pone candu e catra fine . . .
La Santa Mari'a mica,
Isi capeta tiortiomica.

Deci, acum si voi burlaci,
Nu stati totu asiá, la draci, —
Ci mergeti la manastire
Si vedeti dupa „**copcile**”;
Mergeti cu banuti d'argintu
Si sarutati chipulu santu.

Éra domniú **crelicusú**
Ierte-me pucinu acusi,
Jóce fetele de-a rondulu, —
Nu li sbóre giab'a gandulu
Numai pe la cele-alese,
Ce au si cai si calese . . .

Jócele si le petiésca,
Dupa mod'a crelicésca,
Si a-poi de multiumita,

De resplata indoita,
Eu unulu chezesfuescu
Si din diosu me iscalescu:

Nitia, cu „ghiersulu“ subtire,
Clopotariu la manastire.

Càrti si solfi.

Datulu d'in dóue cetáti din
dóue tieri, lun'a secatloru
cu duhulu, anulu mantai-
rei Domnului si a mele.

Frate in Christosu si in Traianu?

Romanii m'au acusatú de nesolidaritate, cá-ci
nu m'am dusu si eu cu deputatiunea episcopatului
si a consistóriilor romane de ambele religii la Vie-
n'a, pentru de a cere alterarea legii, ce fortiéza in-
troducerea limbei maghiare in tóte scólele poporale.
Dér eu inca mi am scusele mele. Fiindu-cá inse foile
nóstre *serióse* mi-au refuzatu publicarea scuse-
loru mele, alergu la ospitalitatea diariului teu *glu-
metiu*, spre a admite urmatóri'a:

Rectificare:

In facea acuselorú, cá abtineréa mea de la
caletóri'a pentru Vien'a ar fi fostu pecatósa, si prin
urmare cá conduit'a mea in acést'a afacere nu ar fi
fostu curatu romanésca, — respundu, cá eu, ca unulu
d'in Gherl'a, care este in Transilvani'a, am socotitu a
face mai politicosu si mai romanésce, remanendu a casa;
cá-ci romanii d'in Transilvani'a au fostu decretatu
passivitatea. De ce déra sum dechiaratu de ro-
manu neconsecuentu, candu chiaru eu am fostu celu
mai consecuentu intre densi?! . . .

Acum, déca, cu tóte aceste, maghiarii altecum
au intielesu atitudinea mea, si m'au si remuneratu:
acést'a este curatu tréb'a lorú.

San' Pavelu,

apostolu caletóriu d'in o slaba
díceasa in alt'a mai grasa.

Stapanulu: Càti pari de via ai cum-
pàratu?

Vieriulu: 400.

Stapanulu: Cum 400 — ? cá a-ici
potu fi pone la 1000. de pari.

Vieriulu: A-poi da: 400.-de ar-
gintu (§.)

Magazinulu lui „Gur'a-satului.”

Se scie, cá organulu inepedentú disú „Romania
libera“ d'in Bucuresci cu multa aprofunditate de lucru
si cu anima adeveratu romanésca tratéza hfdós'a cesti-
une a emanciparei jidaniloru d'in Romani'a. Dreptu
recunoscintia, onor. redactia de la acelu curagiosu diua-
riu primú a-poi d'in Romanu o carte postala, in care unu
nobilu fiu alu lui Israilu, séu precum pe la noi se díce „ein
kecker Jud,” ii transmite, intr'o limba alésa, delicat-
ti'a sentiminteloru sele, sub cari se vede trasur'a
caracteristica a némului jidovescu. Déca leprosiú Pales-
tinei — díce, cu multa ingrigire, „Romani'a libera,” —
acú sunt asié de grozavi, cum voru fi candu voru deveni,
cetatieni romani?

Éta acea ciudata epistóla:

„Romanu 29. Malu.

Domnule Redactor!

Te întreb pentru ce insulta tu națiunea mea*) prin Panfletul teu, făcându-ne de vagabonz și sîrlatani, poate fiind Israelitii nuiți de parale, Dta ca belfer care trăește din sudore tuturor contribabilor din România vie și insultă o nație care contribuete pentru tine să ai de ce manca, de aceea îți declar că ești singur un sîrlatan un om de nimica un man-catori, și vei crapă ca un cane**).

Cu stima***),

Herman****), " m. p.

NOMEN et OMEN.

Pretendentulu Lulu
Peri pe pamentulu Zulu!

Și cu elu, multe speranție de a le romanilor le duse cucu? (§.)

Domnulu: E dă în caii cei'a, măi Ioanē, să mērga mai bine.

Cărutiasiu: Ba, să me ierte domnulu, dēr nu-i mai batu acum de o vreme în cōce.

Domnulu: Că-ci?

Cărutiasiu: Că-ci 20. de ani m'au totu ascultat . . . (§.)

Gur'a lumii.

Correspondentulu d'în Bērlinu alu diariului englezu „Globe“ a avutu o convorbire cu principele Vulgariei, care i-a disu între altele: „Eu sum copilulu tractatului de Bērlinu.“

— „Uritu tata!“ comentase unu diaristu cu spiritulu aceea espresia a principelui vulgaru.

Gur'a tierei.

(§) Fiindu-că apele inea nu s'au scursu de totu de pe teritoriulu marelui oraslu maghiaru Seghedinu, și prin intermediarea guvernului, ómenii totusi s'au apucatu de reconstruirea lui; — orasienii de bine voru a recurge, ca guvernulu din mila să li concēda, a stramutá numele orasiului în — *Cetate de balta.*

*) Pune mai ieri a-l-alta-ieri nu diceau jidani, că și ei formēza o nația separata. Ba din contra, se superau, candu li dicea omulu: voi inea o nația, nu numai o secta religioasa. Eța-i acum'a de o-data și nationalisti. Asifelu este cuiulu din sacu. G. sat.

**) Ast'a-e respilat'a unui redactoru pentru convictiunile sele. G. sat.

***) Alu dracului stima mai e și ast'a; si-ar fi potutu-o tienne scrietoriulu pentru densulu. G. sat.

****) Nu-lu cunōsceti? — Stilulu are să fia omulu! G. sat.

La examenulu baietiloru.

Inspectorulu scolaru. No acum, dupa ce trecurāmu preste biblia, să ni spuna acestu scolaru: „De care imperatia se tiene omulu: óre de a dobitóceloru, óre de a planteloru, óre de a mineraleloru?“

Scolarulu (gandindu-se): De — a — — —, se tiene — de — —

Inspectorulu scolaru: — a dobitóceloru?

Scolarulu: Ba, me rogu, nu; că-ci atunci nu ar potē fi facutu dupa „chipulu și asemenarea lui Ddieu.“

(§.)

Literatura.

Vestimu pre cei ce se mai ocupa cu frumósele produse a le artei, că in curendu vomu avē in mana o epopea nationala: „Negriad'a“ numita.

Oper'a este sub pressa in Bucuresci.

Aseptāmu cu doru scóterea ei, ca să aflāmu: dēca materi'a ei sunt faptele lui Negru voda, ori dílele cele negre, ce au petrecutu și petrecu inea romanii de dincóce

Ambele materi'i sunt lucruri vrednice de cantatu și de descantatu.

Deslegarea ghiciturei din nrulu 10.

— Ghicesce-mi numele meu!

Unulu singuru am remasu,

Romanesce 'n graiulu meu

A glumí, a face hazu,

Si a sbiciuí ce-e reu!

A mea tinta este glum'a,

Toturoru pe voia facu;

Unulu este singuru num'a,

La care nu potu să placu,

Unulu este: celu misielu;

In gluma totu stau cu elu.

Reteganulu.

Esacte deslegări nu am primitu.

Pisícaturi.

— Cari sunt statele d'în Europ'a, între cari domnesce cea mai mare animositate? întrebā unu profesoru de istoria contimporana pe unu teneru aspirantu la bacalaureatu.

— Turci'a și Greci'a.

— Pentru ce?

— Pentru că acum si un'a si alt'a este fore margini!

Ce deosebire este între unu doftoru și unu avocat?

— Avocatulu te pórta ani întregi din judecata in judecata, pe candu doftorulu te tramite iute la judecat'a d'a-poi.

— Dupa „Rom. lib.“ —

Tand'a si Manda.

T. Óre mài: ce facu preparandii cei'a cu fusele in moni in gradin'a diecesei de lunga baseric'a din A.?

M. Practica mài altuirea cepeloru, ca sà fia mai la pretiu . . . Nu vedi colo-si pre dascalulu loru de iconomia inca cu unu fusoiu in mana?!?

T. A-poi cum draci altuiescu ei cepele, si inca cu fusele?

M. Ast'a are sà fia meftod'a loru. — Impungu cu fusele cèp'a si baga in gauriti'a facuta sementia négra de cèpa din Ardèlu, si a-poi credu, cà se face cèpa càtu capulu dascalului A-poi sà vedi tu la bani, ce voru sà iee pe cepele cele astfeluu altuite si sanfite prin imediat'a vecinetate a bisericeii!

T. Ei, cà atunci dieces'a, din venitululu loru, va mai potè zidi o casulra . . . voiam sà dècu unu palatu, si pentru — „fundulu preotiescu.“ Nu dèra?

M. Ba da; numai sà faca dieces'a totu asiè economia.

T. D'a-poi cà ast'a e numai inceputulu, mài. Eu credu, cà pe anulu viitoriu si pe acoperisutulu residentiei voru sedè cèpa si usturoriu.

M. O sà o ajungemu si ast'a! §.

T. Uram — Uram!

M. Da ce-e cu tine, Tando? Dóra nu te-ai maghiarizatu?

T. — irgalmaz nekünk!

M. Facu-mi cruce; pre tine te scutura frigurile lui Árpád!

T. Sà me ierti frate Mando! cà cu aste cuvinte te salutai; dèra eu nu sum de vina, ci biserica romana-rutènc, care cu cântarile pure maghiare asià m'au incantatu, de totintru'na imi trua in urechi „uram irgalmaz nekünk!“

M. A-poi vai de noi! dèca maghiarizarea incepe a intrá si in biserica nostra!

T. Vomu fi siliti a-poi sà ni punemu limb'a romana la fumu! . . .

M. Cam asià.

T. Ce draci voru nihilistii cei'a d'in Rusi'a, de punu focu sateloru si orosieloru?

M. Facu trèba — buna

T. No, cà ai gastu-o. Cu ast'a, vedi, reu mi te-ai stricatu, Mando!

M. Ba, de locu. Vedi acei ómeni de omenia, pre cari lumea ii numesce „nihilisti,“ voru sà — incaldièscã, prin focu, friguros'a Rusia! . . .

T. Mài; — si tu inca dici ce-va. §.

T. Mài! la Micalac'a e — — —

M. — lapte dulce?

T. Ba mai e si altu ce-va.

M. Ce mai pòte fi?

T. E ferbere mare între partide.

M. Ce partide? Ori ér e tempulu de alegerea deputatiloru pentru dieta?

T. Asiè; — e vorb'a, cà pop'a Crrr Crrr in contr'a mosteniloru bogatoi a facutu partida pentru alegerea purcariului satescu, — dèra a caditu cu candidatulu Santiei sele . . . si de atunci tiene te la ura si dusimania între ómeni.

M. Dèr ce are pop'a a se amestecá in alegerea chiaru a purcariului satescu?

T. Ei frate, e trèba de colegialitate. Au nu si unulu si altulu si-are turm'a sa, si au nu si unulu si altulu e pastoriu la turm'a sa?! —

M. Ba da.

T. Ei vedi dèra, cà dreptu a avutu pop'a Crrr sà crrreie in ó asiè trèba colegiale ca acèst'a!

(§.)

Trènc'a si Flènc'a

T. En stai, sora draga, si me ascèpta a-ci; cà-ci am sà me intorcu a casa. Am uitatu ce-va.

F. Ce ai uitatu?

T. Socoti tu a-ci, bun'a mea, mi-am uitatu cautatòria (oglind'a) a-casa! Si in ce m'oiu uitá in târgulu Lipovii, ca sà me vedu: cum mi stau coditiele de ratia pe dupa urechi?! . . .

F. Dèr mai lasa-te acum o di si fore cautatòria, cà-ci mundra esci, si totu te voru indragi barbatii, fore a te mai chichí din cautatòria.

T. Aoleo, Dómne, cà bine me mai svatuiesci. Tóte cele-l-alte sà fia cu cautatòrie, si numai eu sà nu mi-am cautatòria in sinu. Ba, eu me ducu. — Ascèpta-me, cà-ci vinu indata.

F. Cum sà poti veni indata pe petiòre? cà-ci dóra ai cale de unu cèsu pone a-casa

T. Nu face nemicu, — cà-ci me ducu totu fug'a si in data voiui fi érasí a-ci

F. (pentru sine) Bata-o foculu Trènc'a! pone ce pòte inca, numai nu vre dens'a sà se lase mai slaba de càtu mine si de càtu alte neveste (Se pune a-poi pupu, se cauta de tóte partile in cautatòria, scóte din sinu rumenelele si se mai tocmece, — si dupa tóte aceste, — de vreme lunga, — incepe a cantá:

„Ce scie satulu,
Nu scie barbatulu“

(§.)

De pe la cas'a satului.

Dlui G. P. in Visagu: a totu aparatu si mai inainte. Abonamentulu pentru triloniulu Maiu — Julia s'a primitu. Era nril aparatu pone a-ci ti sunt tramisi, Salutare „vachiuului abonantu“ resositu!

Dlui Dionisiu P. in A. m. — Pucina intardiere a fostu cu secet'a mare ce a domnit septemanile aceste chiaru si preste mintile omenesci. Dèr acum totu am mai storsu ce-va, spre a ve mai delectá. Sà o primesci sanetosu.

Dr. L. Dan Branciscu H. Longim avocat